

БЕКІТІЛДІ
«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар
кеңесінің шешімімен
20.09.2019 ж.
№ 14 хаттама

*«ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің
29.11.2021 ж. №14 және 19.09.2025 ж. №12
шешімдерімен енгізілген өзгерістер мен
толықтырулармен жаңартылған нұсқасы*

«ҚТЖ» ҰК» АҚ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРЫНЫҢ ӘДЕП ЖӘНЕ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ

Нұр-Сұлтан, 2019 ж.

БАСШЫЛЫҚТЫҢ ЖОЛДАУЫ

Құрметті әріптестер,

Іскерлік этика қағидаларын сақтау және жауапты әдеп компаниядағы корпоративтік мәдениеттің негізгі элементтері болып табылады.

Біздің әрқайсымыз күн сайын Компания үшін қаржылық және беделдік салдары болуы, сондай-ақ адамдар мен қоғамға әсер етуі мүмкін шешімдер қабылдаймыз.

Осыған байланысты, біз Этика және әдеп кодексін әзірледік, ол біздің құндылықтарымыздың, ашық және адал бизнесті жүргізу қағидаттарының, жауапты әдеп стандарттарының негізінде әрекет ете отырып, дұрыс шешімдер қабылдау кезінде әрқайсымыз үшін бағдар болып табылады.

Компанияны қоршаған ортаның қалай қабылдайтыны, көп жағдайда әрқайсымызға байланысты.

Сондықтан да біз осы Кодекс талаптарының маңыздылығын мұқият зерделеуге және маңыздылығын түсінуге, сондай-ақ өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде оның барлық ережелерінің мүлтіксіз сақталуын қамтамасыз етуге шақырамыз.

Біздің құндылықтарымызға тұрақты бейімділік, күнделікті жұмыста этикалық нормалар мен әдеп стандарттарын ұстану бізге барлық мүдделі тараптар тарапынан сенім несиесін алуға мүмкіндік береді деп сенеміз, Бұл біздің компанияның тұрақты дамуы үшін қажетті шарт болып табылады.

Компанияның беделі - әрқайсымыздың қолында!

**«ҚТЖ» ҰК» АҚ
Директор кеңесінің
Төрағасы**

К. Шомоди

**«ҚТЖ» ҰК» АҚ
Басқарма Төрағасы**

Н. Сауранбаев

БІЗДІҢ ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫМЫЗ ҚАНДАЙ?

Корпоративтік құндылықтар - бұл Компанияның корпоративтік мәдениетінің негізі - маңызды, жалпы қабылданған және барлық қызметкерлер бөлісетін, мінез-құлық стандарттары мен ережелерінде бекітілген сенімдер мен қағидаттар.

Корпоративтік құндылықтар Компанияның көрінісі мен миссиясы арасындағы байланыстырушы буын болып табылады және стратегиялық және операциялық мақсаттарға тиімді қол жеткізуге ықпал етеді.

Біз төменде жарияланған Компанияның құндылықтары біз өмір сүретін және жұмыс істейтін барлық мүдделі тараптармен және қоғаммен қарым-қатынас жасау кезінде сіздердің әрқайсыңыз үшін бағдар болады деп күтеміз:

Қауіпсіздік - біз әрбір қызметкердің, жолаушының және жүктің өмірі, денсаулығы және сақталуы үшін жауап береміз. Бұл біздің басты басымдық. Тіпті ең кішкентай қате өте жоғары бағаға ие болуы мүмкін.

Көшбасшылық - бізге үйлесімді жұмыс істеу маңызды, өйткені біз әрбір клиентіміздің және жалпы еліміздің игілігі үшін жұмыс істейтін бірыңғай жүйенің бір бөлігі болып табылады. Жылдар бойы жинақталған білім мен тәжірибені біз келесі ұрпаққа береміз. Біз әрқайсысын, қызмет деңгейіне, кәсібіне және жеке қызығушылығына қарамастан құрметпен қараймыз және бағалаймыз.

Амбиция - біз барлық қиындықтар мен сын-қатерлерді лайықты қарсы аламыз, біздің жолдағы кез келген кедергілерді табанды еңсереміз, өйткені біздің клиенттеріміздің әл-ауқаты бізге байланысты, оның мүдделері мен қажеттілігі - негізгі басымдық.

Мақтаныш - біз салаға бүкіл өмірімізді арнаймыз, себебі халық үшін аса қажетті жүктерді жеткіземіз, қалалар мен мемлекеттерді біріктіреміз, тіпті еліміздің ең шалғай аймақтарында жұмыс істейміз. Өз мамандығымызды мақтан етеміз және де біздің әкелеріміз бен аталарымыздың да темір жолда жұмыс істегенін мақтан тұтамыз.

Жауапкершілік - біз барлық клиенттеріміз үшін сапалы қызметтерді қамтамасыз етеміз, өйткені біз көлік қызметтері нарығында көшбасшымыз. Біз тіпті ең қиын жағдайларда да нәтижеге қол жеткіземіз, өйткені біз өз ісінің кәсіби мамандары болып табыламыз және тәжірибе мен бай тарихқа сүйенеміз.

Сіздің міндеттеріңіз:

☐ Компанияның құндылықтарымен танысу, түсіну және шешім қабылдау, олар Сізге қандай дәрежеде сәйкес келеді, сіз олармен бөлісуге дайынсыз ба?;

☐ Әр жолы, күнделікті жұмысын орындау кезінде, қандай да бір шешім қабылдау кезінде келесі сұрақтар қойылады:

- Неге және не үшін мен осы құндылықтарды ұстануға тиіспін?
- Неге маған қызметкер ретінде осы құндылықтарды ұстану тиімді?
- Егер бұл құндылықтарды сақтамаса не болады?
- Шешім қабылдау кезінде қандай да бір құндылық қалай ескеріледі?
- Қандай да бір құндылыққа сәйкес өзімді қалай ұстауым керек?

ЭТИКА ЖӘНЕ ӘДЕП КОДЕКСІ КІМГЕ АРНАЛҒАН?

Осы Кодекстің ережелері «ҚТЖ»ҰК» АҚ пен оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі бірге - Компания) барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей қолданылады. Осы Кодекстегі «Сіз», «біз» немесе «барлық» тәрізді қаратпа сөздер Компанияда атқарып отырған лауазымына қарамастан барлық қызметкерлерге арналған болып табылады.

Компаниямен өзара іс-қимыл жасайтын немесе Компанияны білдіретін іскер серіктестерге, клиенттерге, жеткізушілерге және басқа да үшінші тұлғаларға осы Кодекстің ережелерін немесе комплаенс мәселелері бойынша Компанияның өзге де ұқсас саясатын ұстануы қажет. Осы Кодекс www.railways.kz корпоративтік веб-сайтта орналастырылған.

НЕГЕ БІЗГЕ ЭТИКА ЖӘНЕ ӘДЕП КОДЕКСІ ҚАЖЕТ?

Біздің стратегиямыз, Компанияның бизнес-процестерін жетілдіру, қызметін цифрландыру және қызметкерлердің кәсібилігін арттыру есебінен ұсынылатын қызметтердің экономикалық тиімділігі, тұрақты даму және сапасы бойынша ұқсас компаниялар арасында көшбасшылыққа шығу болып табылады.

Біздің стратегиялық мақсаттарымыз:

- ✓ Компанияның тиімділік деңгейін арттыру;
- ✓ Клиенттердің қанағаттану деңгейін арттыру;
- ✓ Пойыздар қозғалысының қауіпсіздігіне кепілдік беру;
- ✓ Компанияның тұрақты дамуын қамтамасыз ету.

Барлық мүдделі тараптар тарапынан біздің қызметімізге деген сенімді сақтамай және арттырмай, біз стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізе алмаймыз.

Осы Кодекс нарықтың ашық әрі адал қатысушысы ретінде Компанияның беделін нығайтуға және біздің корпоративтік мәдениетімізді дамытуға бағытталған.

Осы Кодекс Компанияда жарияланған құндылықтарды ескере отырып, күнделікті жұмыста қалай әрекет ету жөніндегі егжей-тегжейлі және нақты нұсқауларды ұсынады.

Сіз нақты, жиі қойылатын сұрақтарға жауап ала аласыз, сондай-ақ осы Кодекстің қағидалары тәжірибеде қолданылуы тиіс екендігін көрсететін мысалдарды көре аласыз.

Осы Кодекс біз тап бола алатын тәуекелдердің барлық спектрін қамтымайды, сондықтан, бізді өз лауазымдық міндеттерін орындау шеңберінде өз іс-қимылдарына жауапты болу қажеттілігінен арылтпайды.

ҚОҒАМҒА ҚЫЗМЕТ ЕТУ

БІЗДІҢ МИССИЯМЫЗҒА МІНДЕТТЕМЕ

Қазақстанның жүйе құраушы көлік компаниясы бола отырып, біз клиенттеріміздің бизнесінің тұрақты өсуінің сапалы негізін қамтамасыз етеміз, жалғыз акционер үшін құн жасаймыз және қауіпсіз әрі бәсекеге қабілетті тасымалдау қызметтерін ұсыну арқылы тұтынушылар мен жалпы қоғамға пайда әкелеміз.

Бұл қоғамымыз бен мемлекетіміздің біздің осы маңызды миссияны орындау қабілетімізге сенетіндігін білдіреді. Осы ерекше сенімді сақтау үшін біз Компанияның тұрақты дамуын қамтамасыз ету; компания қызметінің ашықтығы мен тиімділігі; Компанияның ең жақсы мүддесінде шешім қабылдаудың дәйектілігі, уақтылығы; жауапкершілік, есеп берушілік және заңдылық мақсатында барлық мүдделі тараптармен әділ қарым-қатынас қағидаттарына негізделе отырып, өз міндеттерін орындауға міндеттіміз.

Сіздің міндеттеріңіз:

☐ Компания атынан қызметті жүзеге асыру кезінде біздің қоғам мен мемлекетке қызмет етудің және Компанияның миссиясы мен құндылықтарын дұрыс түсіне отырып, тиісті қамқорлық көрсетудің ерекше міндетін ұғыныңыз;

☐ Сіздің міндеттеріңіз қоғам мен мемлекеттің өмір сүру сапасы мен деңгейіне тікелей әсер етуі мүмкін екенін түсініңіз;

☐ Компания миссиясына сәйкес өз міндеттеріңізді адал атқарыңыз және сіздің лауазымдық міндеттеріңіздің шеңберінен шығатын шараларды қолданбаңыз;

☐ Өзіңіздің жеке сұрақтарыңызды шешкен кезде ресми түрде Компания атынан өкілдік ететініңізді көрсетпеңіз.

Сізге келесілерге назар аудару қажет:

- лауазымды тұлғалар мен қызметкерлер тарапынан Компанияның беделіне теріс әсер етуі мүмкін әдеп стандарттарының бұзылу белгілеріне.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Жалғыз акционердің орнықты дамуға қол жеткізу жөніндегі стратегиялық мақсаттарын басымылыққа ала отырып, біз өз қызметінің орнықты даму қағидаттарына, өздерінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттарының келісімділігіне сәйкестігін қамтамасыз етуге ұмтыламыз.

Компания тұрақты дамуды стратегиялық міндеттердің бірі ретінде қарастырады.

Біз қаржылық жағдайды нығайтуға бағытталғанбыз. Бұл ретте, Компанияда қабылданатын өндірістік, инвестициялық және басқа да қаржылық шешімдердің критерийлері өз мәні бойынша тек экономикалық болып табылмайды, олар сондай-ақ тұрақты дамудың әлеуметтік, экологиялық көрсеткіштері мен қағидаттарын назарға алады.

Біз шектеулі ресурстарды оңтайлы пайдалану, экологиялық, энергия үнемдейтін технологияларды қолдану, өндіріс қалдықтарын кәдеге жарату арқылы барлық аймақтарда біздің бизнесіміздің қоршаған ортаға барынша аз әсер етуіне тырысамыз.

Біз әлеуметтік-жауапты компаниямыз және келесілерді алға жылжытамыз:

- барлық қызметкерлерді, мердігерлерді, сондай-ақ Компания қызметімен байланысты аймақтарда тұратын халықты тарта отырып, қозғалыс қауіпсіздігі мәдениетін, еңбек қауіпсіздігі мен денсаулық сақтауды қамтамасыз етуді;
- әділ сыйақы және қызметкерлердің құқығын құрметтеу, қызметкерлердің кәсіби дамуын, әлеуметтік бағдарламаларды жүзеге асыру.

Еліміздің ең ірі жұмыс берушілерінің бірі бола отырып, біз әлеуметтік тұрақтылыққа және еңбек даулары мен жанжалдарын реттеуге ұмтыламыз.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Сіздің шешімдеріңіз бен іс-әрекеттеріңіз экономикаға, экологияға және қоғамға теріс әсер етпейтініне көз жеткізіңіз;
- ☐ Экономикалық, экологиялық және әлеуметтік аспектілер тұрғысынан мүдделі тараптарға теріс әсерді барынша азайту үшін қажетті шараларды қабылдауға тырысыңыз;

☐ Өз еңбек міндеттерін орындау кезінде экология, еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы заңнамалық және корпоративтік талаптарды мүлтіксіз сақтаңыз;

☐ Тек сіз оқыған және аттестатталған, сондай-ақ медициналық көрсеткіштер бойынша жарамды жұмысқа кірісіңіз. Кез келген жұмысты қауіпсіз емес болған жағдайда тоқтатыңыз;

☐ Егер сіз жұмыскерлердің біреуі экология, еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздік саласында белгіленген ережелер мен талаптарды бұзатынын байқасаңыз, тәртіп бұзушыға дереу ескерту жасаңыз және тәртіп бұзушылық туралы тікелей басшыға хабарлаңыз;

☐ Өндірістегі апатты жағдайлар мен жазатайым оқиғалардың фактілері мен жағдайларын жасырмаңыз және бұрмаламаңыз;

☐ Кез келген күмәнмен немесе сұрақтармен кеңес алу үшін тікелей басшыға немесе тиісті қызметтерге хабарласыңыз.

Сізге назар аудару қажет:

- Қазақстан Республикасының Экология, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау саласындағы заңнамасын, еңбек заңнамасын кез келген айқын немесе әлеуетті бұзушылықтардың белгілері.

О Жауап. жаңа редакцияда - «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 29.11.2021 № 14 шешімімен.

С. Компанияның тұрақты даму жөніндегі басшылық болып табылатын басқа құжаты бар ма?

Ж. Иә, Компанияда тұрақты даму бойынша егжей-тегжейлі нұсқаулар берілген Корпоративтік басқару кодексі бар. Сонымен қатар, Компания тұрақты даму саясатын қабылдады, ол Компанияның қызметін жетілдірудің және тұрақты дамуды қамтамасыз етудің іргелі қағидаттарын айқындайды. Сондай-ақ, жыл сайын құрастырылатын «ҚТЖ» ҰК» АҚ тұрақты даму есебімен танысуды ұсынамыз. Бұл құжаттарды www.railways.kz корпоративтік веб-сайтта таба аласыз.

С. Темір жол саласындағы қауіпсіздік мәселелері бойынша ең алдымен қандай құжаттармен танысуым қажет?

Ж. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің м. а. 2015 жылғы 26 наурыздағы № 334 бұйрығымен бекітілген Темір жол көлігіндегі қауіпсіздік [қағидалары](#).

ЭТИКАЛЫҚ ӘДЕП

Бедел-сенімге негізделген Компанияның негізгі активі.

Компания мемлекеттің, клиенттердің, іскер серіктестердің, инвесторлар мен қоғамның сеніміне ие болуға ұмтылады. Сенім жоғары этикалық нормалар мен әдеп стандарттарын дәйекті түрде ұстанудың салдарынан туындайды.

Біз барлығымыз Компания өкілдері болып табыламыз және біздің іс-әрекеттеріміз оның беделіне әсер етуі мүмкін. Біздің әрқайсымыз

Компанияның беделі мен имиджін сақтау үшін мінез-құлқында әдептілік танытуға тиіс.

Этикалық әдептің жоғары стандарттары Компанияның барлық қызметкерлерінің адалдық, турашылдық, Компанияның жұмысы бойынша әріптестермен, клиенттермен және бизнес-серіктестерімен, сондай-ақ басқа да үшінші тұлғалармен қарым-қатынас жасау қағидаларын ұстануын, парақорлыққа және сыбайлас жемқорлыққа нөлдік төзімділікті ұстануды білдіреді.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Жалпы қабылданған моральдық және этикалық нормалар мен әдеп стандарттарын орынданңыз;
- ☐ Қазақстанда және шетелде жұмыс істей отырып, мемлекеттік және басқа да тілдерге, барлық елдердің салт-дәстүрлеріне құрмет көрсетіңіз;
- ☐ Жұмыстан тыс уақытта жалпы моральдық және этикалық әдеп нормаларын ұстаңыз, компанияның беделіне нұқсан келтіретін қоғамға қарсы мінез-құлыққа жол бермеңіз;
- ☐ Тиісті өкілеттіктер берілмесе, Компания қызметі туралы көпшілік алдында сөз сөйлеуден бас тартыңыз;
- ☐ Қызмет шарттарына байланысты қызметтік міндеттерін орындау кезінде киімде және сыртқы түрде ұқыпты, іскерлік және корпоративтік стилді ұстаңыз.

Сізге назар аудару қажет:

- Компанияның беделін жоғалтуға әкелуі мүмкін қызметкерлердің этикаға сай емес мінез-құлқы

С. Мен әріптесім мас күйінде жұмысқа келеді деп күдіктенемін, тіпті кеңседе алкоголь ішеді. Мен не істеуім керек?

Ж. Сіз бұл туралы мәселені шешу үшін қажетті шараларды қабылдайтын тікелей басшыға дереу хабарлауыңыз керек.

СЫРТҚЫ КОММУНИКАЦИЯ

Компанияның лауазымды тұлғасы немесе қызметкері бола отырып, егер сіз өзіңізді қоғамдық орындарда әдепсіз ұстасаңыз, Компания қызметінің аспектілерін талқылайтын әлеуметтік желілерде белсенділік танытсаңыз, онда осының барлығы Компанияның қоғам тарапынан сынға ұшырауына себеп болады.

Сіз Компанияны одан тыс жерде де білдіретіндігіңізді әрқашан есте сақтауыңыз керек.

Компания атынан кез келген рұқсат етілмеген сыртқы байланыс оның беделіне әсер етеді.

Бұқаралық ақпарат құралдарында (БАҚ) және әлеуметтік желілерде Компания оқиғаларын жария етуге, түсініктеме беруге немесе қандай да бір мәлімдеме жасауға тек Компанияның осыған уәкілетті тұлғалары ғана құқылы.

Осы Кодексте заң бойынша немесе сот шешімі бойынша талап етілетін мәселелерді жария етуге тыйым салынады.

Әлеуметтік желілердегі белсенділік тек жеке мақсатта, жұмыстан бос уақытта пайдаланылуы тиіс және Компаниямен байланысты болмауы тиіс. Сіз электрондық құжат айналымы жүйесінде орналастырылған әлеуметтік желілерде, мессенджерлерде және блог-платформаларда Компания қызметкерлерінің бекітілген тәртіп ережелерін сақтауыңыз қажет.

Компания атынан ашылатын кез келген ақпарат барлық маңызды аспектілерде нақты, толық, дұрыс болуы және Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына және Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес болуы тиіс.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Егер сізде өкілеттілік болмаса, Компания атынан ешқашан хабарласпаңыз;
- ☐ Ешқашан жеке пайда табу үшін өз қызмет жағдайыңызды ашық пайдаланбаңыз;
- ☐ Компанияның БАҚ, әлеуметтік желілердегі және т. б. жұмысы туралы жеке пікіріңізді білдірмеңіз.

Сізге назар аудару қажет:

- Компания қызметінің аспектілері бойынша әлеуметтік желілердегі бейресми белсенділікке.

С. Кейде үйде мен Интернет желісінде блогтарға барамын. Бірнеше күн бұрын мен Компанияның бұрынғы қызметкерінен мен туралы пікірін байқадым, ол менің Компаниядағы жұмыс тәжірибемді өте теріс сипаттады. Мен оның пікірлеріне жауап бергім келді. Мен мұны істей аламын ба?

Ж. Сіздің Компания атынан жауап беруге құқығыңыз жоқ. Алайда, сіз Компания туралы құпия ақпаратты ашпайтыныңызға көз жеткізу арқылы өзіңіздің жеке көзқарасыңызды білдіре аласыз. Мүмкін, Компания өз беделін қорғау үшін осы блогтағы мәлімдемелерге ресми жауап беруі тиіс шығар. Сондықтан Бұл туралы сіз тікелей басшыңызға, комплаенс-бақылаушыға және БАҚ-пен жұмыс жөніндегі департаментке хабарлағаныңыз орынды болады.

ӨЗ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНЕ ДЕГЕН КӨЗҚАРАС

ЖАЛДАУДЫҢ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТИҢ ӘРТҮРЛІ ШАРТТАРЫ

Біздің адамдар - ең құнды актив. Әрбір қызметкер біздің байтақ Компанияның маңызды мүшесі болып табылады. Сондықтан, Компания өзінің кәсіби қабілеттерін дамыту және дағдылар жетілдіру үшін барлық қызметкерлерге тең мүмкіндіктер береді.

Компания кадр шешімдерін қабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады.

Қызметкерлерді жалдау, бағалау, жоғарылату және жұмыстан шығару кезінде комплаенс-тәуекелдерді болдырмау мақсатында Компания тиімді бақылау рәсімдерін енгізеді.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Ең жоғары этикалық нормаларды, мінез-құлық стандарттарын ұстана отырып, біздің құндылықтар мен қағидаттар негізінде өз міндеттеріңізді кәсіби орындау;
- ☐ Жалдау, сыйақы беру және жоғарылату туралы әрбір шешімді қызметкердің сіңірген еңбегін, біліктілігін, нәтижелілігін және өндірістік қажеттілігін ескере отырып қабылдау;
- ☐ Ағайынға бұрушылықтың, субъективті көзқарастың немесе тысқары пікірдің кез келген көрінісіне жол бермеу;
- ☐ Еңбек және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларын, сондай-ақ Компанияның ішкі құжаттарының нормаларын сақтау.

Сізге назар аудару қажет:

- Жұмыс орнындағы кез келген әдепсіздік немесе жұмыс орнына сәйкес келмейтін мінез-құлық белгілеріне;
- Қазақстан Республикасының Еңбек және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын кез келген айқын бұзушылықтардың немесе әлеуетті бұзушылықтардың белгілеріне.

С. Жалдау және қызмет бойынша алға жылжыту кезінде тең шарттарды бұзу ретінде қабылданатын қандай жағдайлар туралы мен хабарлай аламын?

Ж. Неге басқа қызметкердің еңбекақысы жоғары болатындығына қатысты сұрақтарды қоймаған дұрыс. Жалақы мөлшері құпия ақпарат болып табылады. Сіз жалдау, қызмет бойынша жылжыту және қызметті тоқтату кезіндегі кемсітушілік туралы хабарлай аласыз. Мысалы, сіз жаңа қызметкер өз түйіндемесінде 5 жыл бойы бір компанияда жұмыс тәжірибесін көрсететінін білдіңіз. Бірақ сіз шын мәнінде, оның осы компанияда жұмыс істемегеніне сенімдісіз, бұл қызметкер тарапынан алдау дегенді білдіреді және мұндай шынайы емес мінез-құлыққа жол берілмейді.

КЕМСІТУГЕ ЖӘНЕ ҚЫСЫМ КӨРСЕТУГЕ ТЫЙЫМ САЛУ

Компания барлық қызметкерлер бір-біріне өзара сыйластық қарым-қатынас жасайтын, өзін дұрыс және кәсіби жүргізетін ұжымдағы еңбек жағдайлары мен климатты құруға ұмтылады.

Сондықтан, Компания діни, нәсілдік, этникалық, жыныстық, жас бойынша және басқа да белгілер бойынша кемсітуді қоса алғанда, ешқандай кемсітушілікке төзбейді.

Компания қорлайтын, агрессивті немесе дұшпандық болып табылатын кез келген мінез-құлық түріне тыйым салады.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Әріптестеріңізге құрметпен және әділ қарау;
- ☐ Өз әріптестеріңізді қорқытпаңыз және тіл тигізбеңіз;
- ☐ Әріптестеріңізге қатысты орынсыз пікірлер айтпаңыз;
- ☐ Ұжымдағы дұрыс микроклиматтың бұзылу фактілерін, соның ішінде қызметкердің жұмыс орнында әріптестерінің орынсыз мінез-құлқына куә болған кезде, қызметкердің атына қауіп-қатер және/немесе қысым көрсету және/немесе зорлық-зомбылық жасалған кезде, әріптестерінің мінез-құлқына ыңғайсыздық туғызған кезде, фактілерді жасырмаңыз.

Сізге назар аудару қажет:

- Жұмыс орнындағы кез келген әдепсіз немесе сәйкессіз мінез-құлық белгілеріне;
- Еңбек заңнамасын кез келген бұзушылықтарының немесе ықтимал бұзушылықтарының белгілеріне.

С. Менің басшым кейде мені ыңғайсыздық сезінуге мәжбүр ететін мінез - құлыққа жол береді. Ол мені ішуге шақырады немесе жанымызда ешкім болмаған кезде жеке әңгіме бастайды. Маған не істеу керек?

Ж. Егер сіздің басшыңыздың мінез-құлқын ұнатпасаңыз, онда алдымен оған бұл туралы ашық айту керек. Мүмкін сіздің басшыңыз оның мінез-құлқы сізге ыңғайсыздық тудыратынын түсінбеуі мүмкін. Егер бұл әңгімеден көмек болмаса, немесе сіз онымен осы мәселені жеке талқылай алмасаңыз, сіз адам ресурстарын басқару блогына немесе ыстық желіге жүгіне аласыз.

С. Мен - Компанияның жүкті қызметкерімін және менің басшым қысым көрсетеді және қосымша өтемақы төлемеу және тезірек мені алмастыратын қызметкерді табу үшін қандай да бір негізсіз жұмысты тастап кетуімді сұрайды.

Ж. Жүкті қызметкер ретінде сіз Қазақстан Республикасының Еңбек кодексімен қамтамасыз етілетін арнайы мәртебе мен құқықтарыңыз бар. Егер сіздің басшылығыңыз Сізге қандай да бір негізсіз қысым көрсетсе, Сіз бұл жағдай туралы Корпоративтік омбудсменге дереу хабарлауыңыз керек, ол еңбек даулары мен жанжалдарын реттеу жөніндегі мәселелерді қарайды немесе ыстық желіге жүгінуіңіз керек.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Біз алға қойылған стратегиялық және операциялық мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуге ұмтыла отырып, біз барлық мүдделі тараптардың мүдделерінің теңгерімін сақтауға тиіспіз.

Мүдделі тараптар Компанияның қызметіне, атап айтқанда құнның өсуіне, тұрақты дамуға, беделге және имиджге оң да, теріс те әсер ете алады, тәуекелдерді құра алады немесе төмендете алады. Біз барлық мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл кезінде жауапты және тиісті әдепке ерекше мән береміз.

Кодекс тармақпен толықтырылды - «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 29.11.2021 № 14 шешімімен.

Компанияның мүдделі тараптармен өзара іс-қимылы келесі принциптерге негізделеді:

- мүдделі тараптардың мүдделерін, пікірлерін және қалауларын құрметтеу және ескеру;
- мүдделі тұлғаларды уақтылы және жүйелі түрде хабардар ету;
- қабылданған міндеттемелерді жауапкершілікпен орындау.

БІЗДІҢ КЛИЕНТТЕРІМІЗ

Біз клиенттерімізбен ұзақ мерзімді өзара тиімді ынтымақтастық құруға ынталымыз.

Біз өзімізге сапалы қызметтер ұсына отырып, клиенттердің қанағаттануын қамтамасыз ету міндеттемесін аламыз.

Компания өз қызметін өзінің барлық тұтынушыларымен бірдей адал және әділ жүзеге асырады.

Компания жарнамада, жария мәлімдемелер мен ұсыныстарда өз қызметтері туралы толық ақпарат береді.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Клиенттер мен қызмет тұтынушыларының атына, Компанияға және оның іскерлік беделіне зиян келтіруі мүмкін әрекеттер мен пікірлерге жол бермеу;
- ☐ Барлық клиенттерге олардың құқықтық және әлеуметтік мәртебесіне, материалдық жағдайына, Компаниядағы қызмет көрсету кезеңінің ұзақтығына қарамастан құрметпен қарау;
- ☐ Қызмет тұтынушыларына өтініштердің, хабарламалардың және презентациялардың толықтығы мен дұрыстығын қамтамасыз ету;
- ☐ Өз лауазымдық міндеттерін мерзімінде және сапалы орындау, оңтайлы шешім іздеуге ұмтылу, өз жұмысының нәтижесі үшін жауапты болу;

- Қызмет көрсету кезінде сыбайлас жемқорлық схемаларына қатыспауға және оларға араласқан қызметкерлерді жасырмауға;
- Ұсынылатын қызметтердің сапасын үнемі жақсартып отырып, клиенттердің шағымдары мен өтініштерін уақтылы шешу;
- Комплаенс-тәуекелдерді жүзеге асырудан болатын ықтимал теріс салдарларды азайту мақсатында өз қателіктерін мойындау және олар туралы басшыларға хабарлау;
- Корпоративтік құндылықтарды, этикалық принциптерді және әдеп нормаларын сақтай отырып, Компанияның оң имиджін қолдау, беделін нығайту.

Сізге келесілерге назар аудару қажет:

- Магистральдық темір жол желісіне қол жеткізуді ұсыну кезіндегі кез келген бұзушылықтарға;
- Кірме жолдардың жанасуына техникалық шарттарды берудің белгіленген тәртібінің кез келген бұзылуына;
- Жүк вагондарын беру-әкету кезіндегі бұзушылықтарға;
- Жолаушыларды, багажды және жүк-багажды теміржол көлігімен тасымалдау қағидалары талаптарының бұзылуына;
- Жолаушыларды билетсіз тасымалдауға;
- Ресімделмеген багажды, жүк-багажды және хат-хабарларды қабылдауға және тасымалдауға.

ҮШІНШІ ТҰЛҒАЛАРДЫ ТАРТУ

Компания жеткізушілермен, кеңесшілермен, іскер серіктестермен және басқа да үшінші тұлғалармен ашықтық, заңға толық бейілділік, адалдық және тиімділік қағидаттары негізінде жұмыс істейді.

Компания іскерлік беделін жоғалту тәуекелін тудыратын үшінші тұлғаларды тартудан бас тартады, сондықтан Қазақстан Республикасының заңнамасын, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың қағидаттары мен талаптарын, Компанияның ішкі комплаенс-саясатын әдейі және/немесе үнемі бұзатындармен ынтымақтастықты болдырмайды.

Компания барлық үшінші тұлғалар үшін олардың қызметі мен іскерлік саласына қатысы бар қолданыстағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық талаптар мен актілерді мүлтіксіз сақтау талабын белгілейді.

Біз үшінші тұлғалардың осы Кодекстің ережелерін, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат пен рәсімдерді қабылдауын қолдаймыз. Өз кезегінде, үшінші тұлғалар бізден осы Кодекстің ережелерін ұстануды күтеді және оларға осы Кодекстің кез келген нақты немесе әлеуетті бұзушылықтары туралы шұғыл желі арқылы хабарлауға мүмкіндік берілді.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Әлеуетті өнім берушінің және/немесе мердігердің қызметін (тәжірибесі, біліктілігі, беделі, бәсекеге қабілеттілігі, компаниямен өзара қарым-қатынасы) мұқият талдаңыз;
- ☐ Күмәнді іскерлік беделі бар үшінші тұлғалармен ынтымақтаспаңыз;
- ☐ Бәсекелестік ортаны құру үшін бар күш-жігеріңізді салыңыз;
- ☐ Осы Кодекстің және басқа да комплаенс-саясаттың ережелері туралы хабардар болғанына көз жеткізіңіз;
- ☐ Есептелген сыйақы ұсынылған тауарларға, жұмыстарға және қызметтерге сәйкес екендігіне көз жеткізіңіз;
- ☐ Үшінші тұлғалармен Шарт жасай отырып, құпиялылық туралы келісімді және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы ескертуді қосыңыз.

Сізге назар аудару қажет:

- Үшінші тұлғалар сенімсіз іскерлік практикаға қатысады немесе айыпталды;
 - Үшінші тұлғалар бізбен келісім-шарт жасалғанға дейін комиссия немесе сыйақы алуды талап етеді.
- Үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл туралы толығырақ келесі ішкі құжаттарды зерделеп, таныса аласыз:
- ✓ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-та [сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саясаты](#);
 - ✓ «ҚТЖ» ҰК» АҚ пен оның еншілес ұйымдарының сатып алу қызметі саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты.

С. БАҚ-та ашық конкурсқа қатысатын әлеуетті өнім берушінің экономикалық қылмыс бойынша күдікті екендігі туралы ақпарат орналастырылған. Мен бұл туралы хабарлауға міндеттімін бе? Ж. Иә, сізге бұл туралы Комплаенс-қызметке немесе ыстық желіге хабарлауыңыз қажет. С. Компания ынтымақтасуға ниет білдірген заңды тұлға мемлекеттік немесе өзге де органдар жариялаған тыйым салынған заңды тұлғалардың тізіміне кіреді. Мұндай ынтымақтастыққа жол беріледі ме? Ж. Жоқ, мұндай ынтымақтастыққа жол берілмейді, себебі заңды тұлға сенімсіз болып табылады. Сонымен қатар, мұндай тұлғамен өзара іс-қимыл Компанияның іскерлік беделіне теріс әсер етеді.

Кодекстің бөлімі тармақпен толықтырылды - «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 29.11.2021 No 14 шешімімен.

Аутсорсинг қызметтерін жеткізушілермен, шаруашылық серіктестермен және ұйымдармен (кәсіпкерлік субъектілері болып табылмайтын жеке тұлғаларды қоспағанда) жасасу жоспарланатын шарттардың жобаларында олардың осы Кодексте белгіленген этикалық қағидаттар мен мінез-құлық стандарттарын сақтау қажеттілігі туралы шарт қамтылуға тиіс.

АДАЛ БӘСЕКЕС

Адал бәсеке – «сау» нарықтың белгісі, мұнда бәсекеде қолданылатын әдістердің нақты пайдасын түпкілікті тұтынушы алады.

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы кәсіпкерлік бостандығы мен адал бәсекелестікті қорғайды, бәсекеге қарсы әрекеттер мен жосықсыз бәсекеге тыйым салады.

Бәсекелестік нарық субъектілерінің ұйымдық-құқықтық нысанына және тіркелген жеріне қарамастан, барлық нарық субъектілеріне бірдей, тең және тең шарттарда қолданылатын бәсекелестік, әділдік, заңдылық және тұтынушылардың құқықтарын сақтау қағидаттарына негізделеді. .

Компания жүктерді теміржол және локомотив тарту бойынша тасымалдау қызметтерін көрсетуде салауатты бәсекелестікті дамытуға ұмтылады және бәсекелестікті шектеуге немесе жоюға, тұтынушылардың құқықтары мен заңды мүдделеріне және жосықсыз бәсекелестіктің кез келген көріністеріне нұқсан келтіруге бағытталған қызметке жол бермейді.

Компания өз бәсекелестеріне әсер етудің әдепсіз немесе заңсыз әдістеріне жол бермейді. Компанияның барлық қызметкерлері адал бәсекелестік саласындағы ережелерді қатаң сақтауы тиіс.

Сіздің міндеттеріңіз:

☐ Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасында тыйым салынған және бәсекелестікті шектеуге әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін нарық субъектілері арасында бәсекеге қарсы келісілген әрекеттерді, бәсекеге қарсы келісімдерді, сондай-ақ кез келген нысанда жасалған келісімдерді жасамауға;

☐ Үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланбаңыз. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің тиісті тауар нарығына қол жеткізуді шектеуге, бәсекелестікті және (немесе) болдырмауға, шектеуге және жоюға әкеп соққан немесе әкеп соқтыратын әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) тыйым салады. нарық субъектісінің немесе тұтынушылардың белгісіз санының заңды құқықтарын бұзуға;

☐ Бәсекеде артық артықшылықтарға қол жеткізуге немесе қамтамасыз етуге бағытталған кез келген әрекеттерге жол бермеу. Жосықсыз бәсекеге тыйым салынады;

☐ Заңды негізсіз коммерциялық құпия ақпаратты алмауға немесе алуға болмайды. Ешқашан бәсекелестермен бағаны, пайданы, шығыстарды, тұтынушыларды/клиенттерді, нарықтағы өзгерістерді, техникалық әзірлемелерді немесе кез келген басқа меншікті ақпаратты талқыламаңыз.

Неге назар аудару керек:

- шығынға әкелетін немесе іскерлік беделге нұқсан келтіруі мүмкін Компанияның қызметіне қатысты көрінеу жалған, сенімсіз ақпаратты кез келген нысанда тарату;
 - Компания ұсынатын қызметтерді сенімсіз және әдейі жалған жарнамалау белгілері;
 - тұтынушылардың Компаниямен, бәсекелеспен немесе қызметтерді сатып алумен шарттық қатынастар орнатуына жол бермеуге бағытталған Компанияға немесе оның бәсекелесіне немесе қызметтеріне бойкот жариялауға шақыру;
 - қызметтерді тұтынушыларды шарт жасасудан бас тартуға немесе балама шарттар бойынша қызметтердің басқа тұтынушыларына кемсітушілік жағдайларды қолдануға мәжбүрлеуге бағытталған Қоғам бәсекелесінің әрекеттері туралы;
 - авторлық құқық иесінің рұқсатынсыз коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратты заңсыз пайдалану;
 - Қоғамды немесе ол сататын қызметтерді басқа нарық субъектілері сататын қызметтермен дұрыс салыстырмау.
- Кез келген ықтимал бәсекелестікке қарсы әрекеттер, жосықсыз бәсекелестік туралы хабардар болсаңыз немесе мұндай әрекеттердің заңдылығына күмәндансаңыз, мәселені жасырмай, оны басшылыққа жеткізіңіз немесе сенім телефонына хабарласыңыз.

МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫ

Мүдделер қақтығысын басқару сыбайлас жемқорлыққа қарсы ең маңызды тетіктердің бірі болып табылады. Компания мүдделер қақтығысына байланысты тәуекелдерді жүзеге асырудың алдын алуға және оларды реттеуге үлкен көңіл бөледі.

Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Компанияның мүдделерін басшылыққа алуға және олардың жеке мүдделері Компанияның мүдделеріне қайшы келетін жағдайлардан немесе мән-жайлардан аулақ болуға міндетті.

Мүдделер қақтығысы туындаған жағдайда (немесе оның туындау мүмкіндігі болған жағдайда) Компанияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері осы ақпаратты тікелей басшының назарына немесе Комплаенс-қызметке жазбаша нысанда жеткізуге міндетті.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Сіздің жақын қарым-қатынасыңыз бар адамдармен тікелей немесе жанама түрде «басшы-бағынышты» қарым-қатынастарынан аулақ болыңыз;
- ☐ Сіздің жеке байланысыңыз/мән-жайларыңыз Компанияның бизнес шешімдеріне әсер ететін жағдайлардан аулақ болыңыз;

☐ Сіз нақты, ықтимал немесе анықталған мүдделер қақтығысы туралы ақпаратты тікелей басшыңызға немесе комплаенс-бақылаушыңызға ашыңыз;

☐ Егер сізде нақты, әлеуетті немесе анықталған мүдделер қақтығысы бар болса, шешім қабылдауға қатыспаңыз, мысалы:

✓ адамдарды жұмысқа жалдау немесе сіздің жақын қарым-қатынастарыңыз бар қызметкерлерді мансаптық сатымен жоғарылату немесе оларға берілетін өтемақылар, жеңілдіктер немесе мүмкіндіктер мөлшеріне ықпал ету кезінде, егер олар компанияда жұмыс істесе;

✓ Компания мен меншік иелері немесе қызметкерлері сіздің қарым-қатынасыңыз жақын адамдар болып табылатын өзге де заңды тұлғалар арасындағы мәмілелерге қатысу;

☐ Компаниядан тыс қандай да бір жұмыс пен бизнеске (коммерциялық немесе коммерциялық емес) қатыспаңыз, егер бұл Компаниядағы қызметіңізге әсер етсе;

☐ Егер сізде компаниядағы сіздің лауазымдық міндеттеріңіздің жеке мән-жайларына қатысты қандай да бір күмән бар болса, кеңес алу және ұсыныс жасау үшін тікелей басшыға немесе комплаенс-бақылаушыға хабарласыңыз.

Сізге назар аудару қажет:

- Сізде немесе сіздің әріптестеріңізде Компанияның әлеуетті немесе нақты серіктесі немесе жеткізушісі болып табылатын компанияда немесе ұйымда жұмыс істейтін отбасы мүшелері немесе басқа да үлестес тұлғалардың бар болуына;

- Компанияның әлеуетті немесе нақты серіктесі немесе жеткізушісі болып табылатын ұйым капиталында Сіздің немесе сіздің әріптестеріңіздің 1% аса үлесі бар болуына;

- Сізде немесе әріптестеріңізде қоса атқарылатын жұмыстың бар болуына немесе құпия ақпаратты қоса алғанда, Компания ресурстарын пайдалануды сізден немесе сіздің әріптесіңізден талап ете алатын компаниядан тыс басқа қызметтің бар болуына.

Мүдделер қақтығысы туралы толық ақпаратты келесі ішкі құжаттарды зерделеу арқылы ала аласыз:

Кодекстің тармағы жаңа редакцияда жазылды - «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 29.11.2021 № 14 шешімімен.

✓ «ҚТЖ» ҰК» АҚ лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің мүдделер қақтығысының алдын алу және шешу саясаты»;

✓ «ҚТЖ» ҰК» АҚ-тың сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты.

С. Менің жақын туысым ашық конкурсқа қатысатын әлеуетті өнім берушінің лауазымды тұлғасы болып табылады. Мен тендерлік комиссияның мүшесі болып табыламын. Бұл мүдделер қақтығысы деп саналуы мүмкін бе?

Ж. Иә, Бұл мүдделер қақтығысының жағдайы, Комплаенс-қызметке жағдайды толық ашып, осы байқауға шешім қабылдау процесіне қатыспауыңыз қажет.

Кодекстің осы бөлімі жаңа редакцияда жазылды - «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 29.11.2021 № 14 шешімімен.

СЫЙЛЫҚТАР МЕН ҚОНАҚЖАЙЛЫЛЫҚ БЕЛГІЛЕРІ

Қоғам лауазымды тұлғалардың қызметтік міндеттерін орындау кезінде сыйлықтар беру мен қабылдауына және қонақжайлылық көрсетуіне толық тыйым салу туралы хабарлайды.

Сыйлықтар мен қонақжайлылық қолма-қол ақшаны ғана емес, сонымен қатар қызметкерлер мен шенеуніктердің Компания үшін бизнес жүргізу кезінде ұсынған немесе алған құнды кез келген нәрсені қамтиды.

Сыйлықтарды алу және беру және қонақжайлылық үшінші тарап тарапынан негізсіз күту немесе ақылға қонымды коммерциялық ойлардан гөрі жеке пайда үшін үшінші тарапты қолдайтындай әсер тудыруы мүмкін.

Сіздің міндеттеріңіз:

☐ Ұсынылған немесе алынған сыйлықтың немесе қонақжайлықтың түрін, құнын және сомасын бағалауда абай болыңыз;

☐ Ешқашан ақшаны, қолма-қол ақша баламаларын, жеке игіліктерді немесе кез келген басқа заңсыз немесе орынсыз сыйлықтарды немесе қонақжайлылықты ұсынбаңыз, сұрамаңыз немесе қабылдамаңыз;

☐ Шешім қабылдау процесіне әсер етуі мүмкін сыйлықтарды немесе қонақжайлылықты ешқашан қабылдамаңыз немесе бермеңіз.

Сізге назар аудару қажет:

- Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алу кезінде, жұмысқа қабылдау немесе жұмысқа орналасу кезінде ұсынылатын немесе алынған кез келген сыйлықтар мен қонақжайлылық және т.б.;

- Сіздің шешіміңізге және объективтілігіне немесе әріптестеріңіздің шешімі мен объективтілігіне әсер етуі мүмкін кез келген сыйлықтар немесе презентациялар.

Сыйлықтар мен ойын-сауық шығындары мәселесі «ҚТЖ» ҰК» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатында егжей-тегжейлі сипатталған.

С. Искерлік серіктестерден сыйлық алуға қандай да бір шектеулер бар ма?

Ж. Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексінде лауазымды тұлғаның бұрын жасаған заңды әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін алдын ала келісімі болмаған кезде сыйға тарту ретінде мүлікті, мүлікке құқықтарды немесе өзге де мүліктік игіліктерді алғаш рет алуы оның әрекетіне байланысты қылмыс болып табылмайтыны белгіленген. елеусіз болып табылады және егер сыйлықтың құны екі айлық есептік көрсеткіштен аспаса, тәртіптік немесе әкімшілік жауапкершілікке тартылады.

Жалпы алғанда, Компанияның кез келген лауазымды тұлғасы немесе қызметкері олардың шешімдеріне әсер ететін ешнәрсе алмауы керек. Кез келген сыйлық шешім қабылдауға әсер ететін болса, оны пара деп санауға болады.

С. Жеткізушілеріміздің бірі маған шетелде өтіп жатқан футболдан Еуропа чемпионатының финалдық ойынына жолдама ұсынды. Мен бұл билеттерді қабылдай аламын ба?
Ж: Бұл жағдайда ең орынды және қарапайым нәрсе – жеткізушіге мұндай ұсынысты қабылдауға «ҚТЖ» ҰК» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатына сәйкес тыйым салынғанын түсіндіру.

БІЗДІҢ КОМПАНИЯ ТУРАЛЫ ҚАМҚОРЛЫҚ

АКТИВТЕРДІ ҚОРҒАУ

Әрбір қызметкер қоғамның активтерін тиісінше басқаруға жауапты. Активтерді тиісінше басқару компанияның инвестицияларын, резервтерін және меншігін бақылау мен қолдауды қамтиды.

Компанияның активтері ретінде өндірістік активтер, технологиялар, мүлік, ақша қаражаты, ақпарат, зияткерлік меншік объектілері және т. б. түсініледі.

Активтерді тиісінше пайдаланбау жұмысқа кедергі жасайды, Компанияға зиян келтіреді.

Компания активтерін жеке мақсатта кез келген пайдалануға жол берілмейді.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Компанияның активтері мен мүлкін өзіңіздің жеке мүлкіңіз тәрізді сақтаңыз;
- ☐ Тиімді пайдаланыңыз, жоғалудан, ұрлаудан, мақсатқа сай емес пайдаланудан қорғаңыз, сондай-ақ оларды заңсыз пайдалануға жол бермеңіз;
- ☐ Осы ақпаратқа қол жеткізуге қызметтік қажеттілігі жоқ қызметкерге мәліметтерді жарияламаңыз;
- ☐ Активтерді пайдалану үшін тиісті рұқсатпен және нақты құжаттамамен қамтамасыз етіңіз.

Сізге назар аудару қажет:

- Активтерді иемденуге немесе ысырап етуге;
- Активтердің сақталуының тиісінше қамтамасыз етілмеуіне;
- Алаяқтықтың, залалдың немесе ұрлықтың кез келген белгілеріне.

С. Мен Компанияның жекешелендіру бағдарламасы шеңберінде төмендетілген баға бойынша активтерді сататынын білемін және менің ойымша, баға - нарықтық бағадан төмен. Бұл біздің активтерімізді қорғамаймыз дегенді білдіре ме?
Ж. Жекешелендіру - Компания өз активтерін басқару тәсілдерінің бірі болып табылады. Ең жақсы баға ашықтық пен бәсекелестік арқылы қалыптасады. Сондықтан, егер сіз жекешелендіру рәсімін бұзу немесе кез келген күдік туралы білсеңіз, сіздің тікелей басшыңызға, Комплаенс-қызметке, корпоративтік қауіпсіздік департаментіне немесе ыстық желіге хабарлаңыз.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТЕРДІҢ АШЫҚТЫҒЫ

Компания нақты және толық қаржылық ақпаратты ұсынады. Барлық қаржылық деректер, жазбалар мен есептер Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына, Қазақстан Республикасының заңнамасына және Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес келуі тиіс.

Барлық мәмілелер мен шоттар дәйекті және тиісті түрде жіктелуі тиіс. Шешімдер толық және нақты деректерге негізделуі тиіс. Дәл емес, толық емес, қарама-қайшы және уақтылы емес есептілікті беруге жол берілмейді.

Фактілерді кез келген бұрмалауға, құжаттарды бұрмалауға, кез келген операциялардың шынайы сипатын бұрмалауға, заңсыз қаржылық операцияларды пайдалануға, қаржылық есептілікті немесе есеп құжаттарын бұрмалау мақсатында қызметкерлерге қысым көрсетуге тыйым салынады.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Мәмілелер мен шарттарды адал тіркеңіз;
- ☐ Барлық іскерлік операциялардың толық, дәл және уақтылы есебін жүргізіңіз;
- ☐ Жасырын жазбалар мен заңсыз қаржы операцияларын пайдаланбаңыз;
- ☐ Ішкі және сыртқы аудиторларға толық көмек көрсетіңіз, оларға нақты ақпарат ұсыныңыз және олардың сұрау салуы бойынша және тиісті рұқсаттары бар болса, оларға құжаттарға қол жеткізуін қамтамасыз етіңіз және қызметкерлерді сканерлеу мүмкіндігін қамтамасыз етіңіз.

Сізге назар аудару қажет:

- Жоғары қаржылық болжамдармен және шығыстардың дұрыс емес көрсеткіштерімен дұрыс емес және толық емес есептерге;
- Әділ емес қызметтің белгілеріне, мысалы де-факто құралдарын де-юреде белгіленбеген өзге де мақсаттарда пайдалануға;
- Іссапарларға кететін толық емес және нақты емес шығыстарға және өзге де шығыстарға;
- Өндірістік қызметтің қаржылық нәтижелерге сәйкес келмеуіне.

С. қазір тоқсандық есепті кезеңнің соңғы аптасы жүріп жатыр. Менің басшым, тоқсан ішіндегі қажетті көрсеткіштерге қол жеткізуді қамтамасыз етуге ұмтыла отырып, мені есепке алу құжаттарына расталмаған мәміле туралы жазба енгізуді сұрады, ол тек келесі аптада аяқталады. Менің ойымша, бұдан ешкімге зиян болмайды. Маған ол айтқандай істеуге бола ма?

Ж. Жоқ. Кірістер мен шығыстар тиісті кезеңде ескерілуі тиіс. Мәміле әлі аяқталған жоқ және оны ерте кезеңде енгізу фактілердің бұрмалануына алып келеді және алаяқтық ретінде бағаланады. Бұл жағдайда сіздің міндеттеріңіз жағдай туралы қаржы бақылаушысына/Ішкі аудит қызметіне хабарлау болып табылады.

АҚПАРАТТЫ БАСҚАРУ

Біз ақпаратты біздің күнделікті қызметімізде бизнес шешімдер қабылдау үшін пайдаланамыз. Ақпарат бөлігі құпия болып табылатын компанияның активі болып табылады. Құпия ақпарат біздің ноу-хау және басқа да бәсекеге қабілетті ақпаратты, дербес деректерді және басқа да ақпаратты қамтиды және олар ешуақытта рұқсатсыз үшінші тұлғаларға ашылмауы тиіс.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Компанияның уәкілетті құрылымдық бөлімшелері тарапынан тиісті рұқсатты алғаннан кейін ғана және қажет болған жағдайда ғана Компаниядан тыс жерде құпия ақпаратпен бөлісіңіз;
- ☐ Құпия ақпаратты ашуға қатысты барлық ішкі талаптар мен шектеулерді сақтаңыз;
- ☐ Құпия ақпаратты қорғау үшін шаралар қолданыңыз, егер сіз оның қандай да бір жылыстауы туралы білсеңіз;
- ☐ Құпия ақпаратты жарияламау туралы міндеттемеге қол қойыңыз;
- ☐ Үшінші тұлғалардың құпия ақпаратты ашқанға дейін құпия келісімге қол қойғанына көз жеткізіңіз.

Сізге назар аудару қажет:

- Қоғамдық орындарда үшінші тұлғалармен құпия ақпаратты талқылауға;
- БАҚ-та кез келген құпия ақпараттың пайда болуына.

Құпия ақпараттың сақталуын қалай қамтамасыз ету туралы келесілерді зерделеу арқылы білесіз:

- ✓ «ҚТЖ» ҰК» АҚ коммерциялық құпия мен құпия ақпараттың сақталуын қамтамасыз ету ережесін;
- ✓ «ҚТЖ «ҰК»АҚ Ақпараттық қауіпсіздік саясатын.

С: Біздің бұрынғы қызметкер бұрын менімен бірге жұмыс істеген, сондықтан біз бірге жұмыс істеген кейбір материалдардың көшірмесін беруді өтінді. Мен оған ойланам деп жауап бердім. Маған енді не істеу керек?

Ж: Сіз бұрынғы әріптесіңізге Компанияның құпия ақпаратын ұсынуға құқығыңыз жоқ. Дерек өзінiздiң тiкелей басшыңызбен хабарласыңыз, ол өз кезегінде корпоративтік қауіпсіздік департаментіне хабарлайды, олар компания өзінің құпия ақпараты мен меншігін қалай қорғай алатынын шешеді.

С: Мен бизнес-серіктестен бірлескен жоба бойынша ақпарат беру туралы сауал алдым, бірақ мен осылай жасауға құқығым бар ма?

Ж: Сіз бұл ақпарат компанияның ішкі құжаттарына сәйкес құпия ақпарат емес екеніне көз жеткізуіңіз керек. Егер сізде әлі де сұрақтар болса, сіздің тікелей басшыңызға немесе корпоративтік қауіпсіздік департаментінің өкіліне хабарласыңыз.

С: Бірде мен қас қарайғанша кеңседе жұмыс істедім. Мен көшіру бөлмесіне кіргенде, сұрыптау құрылғысында персонал бойынша кішкене құжаттар қорапшасын таптым. Мен көшірмелерде қызметкерлердің жалақысы туралы ақпарат және өзге де дербес деректер бар екенін байқадым. Мен біреулерде проблемалар туындағанын қаламаймын, бірақ мұндай ақпаратты жалпыға ортақ шолуға қалдырмау керек деп ойлаймын. Маған не істеу керек?

Ж: Сіз ақшаны жалақы есептеуге жауапты тұлғаға дереу және құпия түрде қайтаруыңыз керек. Сіз сондай-ақ сіз анықтаған құжаттар және өзіңіздің іс-әрекеттеріңіз туралы жалақы есебіне жауап беретін бөлімше басшысына немесе өзіңіздің тікелей басшыңызға хабарлауыңыз керек. Жеке ақпараттың құпиялылығын және қол сұғылмауын қорғау компанияның әрбір қызметкерінің жеке міндеті болып табылады. Сіз осындай фактілерге назар аудару және тиісті іс-әрекеттер жасау арқылы дұрыс қимыл жасап отырсыз.

ЭТИКА ЖӘНЕ ӘДЕП КОДЕКСІН САҚТАУ ҚАЛАЙ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІЛЕДІ?

Әрбір қызметкердің немесе лауазымды тұлғаның өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде Компания жариялаған құндылықтарды құрметтегені маңызды, сондай-ақ әдеп стандарттарын сақтағаны дұрыс. Төменде алғашқы негізгі қадамдар келтірілген:

- ✓ Осы Кодекстің ережелерін оқыңыз және түсініңіз;
- ✓ Осы Кодекстің ережелерін өз сөздерінде және әрекеттерінде қатаң ұстаңыз;
- ✓ Комплаенс тәуекелдері туралы алаңдаушылық білдіріңіз және хабардар етіңіз.

Егер Сіз дұрыс шешім қабылдай алмасаңыз, келесі сұрақтар қойыңыз:

- ✓ Менің іс-әрекеттерім осы Кодекске сай ма?
- ✓ Бұл Компанияның жарияланған құндылықтарына, менің жеке құндылықтарыма сәйкес келе ме?
- ✓ Әдепсіз емес пе?
- ✓ Заңды ма?
- ✓ Егер менің мінез-құлығым туралы жұртшылыққа белгілі болса, менің мінез-құлығым қолайлы бола ма?
- ✓ Мен іс-әрекеттің барлық балама нұсқаларын ескердім бе?

Дұрыс жасауға жеке міндеттеме:

- ☐ Осы Кодекстің қағидаттары мен ережелерін мұқият зерделеу, түсіну және адал ұстану;
- ☐ Өзінің күнделікті қызметі барысында шешімдер қабылдау кезінде осы Кодексте көзделген құндылықтарды, этикалық принциптерді және мінез-құлық нормаларын басшылыққа алу

- ☐ Сақтану және тиісті емес мінез-құлық белгілерін болдырмау;
- ☐ Компания қызметінің барлық салаларында сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділікті түсіну үшін «ҚТЖ» ҰК» АҚ-тың сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саясатымен танысу;
- ☐ Сізге белгілі болған бұзушылықтар туралы «ҚТЖ» ҰК» АҚ-тың сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес саясатымен қарастырылған кез келген тәсілмен хабардар ету
- ☐ Тиісті шаралар қабылдау үшін Компанияның уәкілетті тұлғаларына комплаенс мәселелері бойынша жүгінуге. Бұл ретте, Компания қызметкерлердің құқықтарына қысым жасалмайтынына, ал бұндай жағдайда олардың аты-жөні жарияланбайтынына кепілдік береді.

Біз осы Кодекске барынша байыптылықпен қараймыз және оны орындау біздің ең басым міндеттеріміздің бірі деп есептейміз, бірақ біз кейде не дұрыс не бұрыс екенін, не бар не жоқ екенін анықтау қиын екенін түсінеміз. Сондықтан да біз баршаны ашық қарым-қатынасқа шақырамыз.

Егер сізде қандай да бір шешімнің дұрыстығына күмән бар болса, сіз әрқашан тікелей басшыға, Комплаенс-қызметке немесе ыстық желіге жүгіне аласыз.

Егер Сіздің сұрағыңыз жауапсыз қалғанын, мәселенің шешілмегенін байқасаңыз, жауаптың берілуін, мәселенің шешілуін талап етіңіз. Бей-жай қалмаңыз!

С. Мен ыстық желіге жүгіну туралы ойладым, бірақ маған мұны істеу керек пе деген ойдамын. Менің тікелей басшым маған тапсырма берді, бірақ тапсырма меніңше дұрыс емес, тіпті заңсыз көрінді. Мен осы мәселені қарастыра алатын біреуге хабарлау керек деп ойлаймын, бірақ менің тікелей басшым менің жұмысымды, өмірімді қиындатады деп қорқамын. Маған не істеу керек?

Ж. Егер сіз әлеуетті елеулі мәселені анықтадым деп есептесеңіз, онда Бұл туралы дереу хабарлау керек. Егер сіз тікелей басшыңызға жүгіну орынсыз деп санасаңыз, Сіз Комплаенс-қызметке немесе ыстық желіге жүгіне аласыз. Компания жағдайды қарайды және сіздің тікелей жетекшіңіздің немесе басқа біреу сізді қудалауына жол бермейді. Бұл жағдайда өз алаңдаушылығыңыз туралы хабарлауыңыз дұрыс болып табылады

Осы Кодекс Компаниядағы мінез-құлықтың жоғары этикалық стандарттарын қолдауға жауапты басшылар мен лауазымды адамдарға қосымша міндеттер жүктейді.

Есіңізде болсын: Сіз - компания қызметкерлеріне қойылған стратегиялық және операциялық мақсаттарды тиімді іске асыру үшін барлық қажетті мүмкіндіктер берілген атмосфераны құруға жауапты көшбасшы болып табыласыз.

Басшының міндеті - Компанияның корпоративтік мәдениеті мен құндылықтарына қатаң сәйкестікте жұмысты көтермелеу, туындаған проблемаларды талқылауға кедергі келтірмеу, қызметкерлердің дамуына қамқорлық жасау, өзіңіздің жеке үлгіңізбен осы Кодекстің қағидаттарына және бизнесті әдеппен жүргізуге сәйкес келетін мінез-құлықты көрсету.

Компания басшылығы сондай-ақ ықтимал проблемалық аймақтарға, бұзушылықтарға, қателіктерге және сәйкессіздіктерге уақтылы алдын алуға және тиімді әрекет етуге бағытталған комплаенс-тәуекелдерді басқару үшін жауап береді.

Сіздің міндеттеріңіз:

- ☐ Сіздің бағыныштыларыңыз осы Кодекстің және өзге де ішкі комплаенс-саясат талаптарын түсінетініне және сақтайтынына көз жеткізу;
- ☐ Компания қызметінің барлық салаларында сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлдем төзбеушілік принципін ілгерілету;
- ☐ Қызметкерлер оларды алаңдататын мәселе туралы ашық мәлімдеуге дайын жағдайлар жасау;
- ☐ Бұзушылықтар туралы хабарлаған қызметкерлерге қатысты жауап шараларын қабылдауға жол бермеу саясатын қолдау;
- ☐ Қызметкерлерді бағалау кезінде олардың осы Кодекстің ережелерін сақтауын ескеру;
- ☐ Осы Кодекстің ережелеріне сәйкес қызметкерлердің адал мінез-құлқын көтермелеу;
- ☐ Осы Кодекстің және өзге де комплаенс-саясат ережелерінің орындалуын бақылауды және қамтамасыз етуді жүзеге асыру;
- ☐ Заңның және этика мен әдептің талаптарын, нормаларын бұзу арқылы нәтижелерге қол жеткізу жөнінде бағыныштыларға өкімдер бермеу және көтермелеп отырмау керек.

Кодекстің кіші бөлімі жаңа редакцияда жазылды - «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 19.09.2025ж. № 12 шешімімен.

Егер сізге сұрақ немесе мәселе жөнінде жүгінсе, сіз мұндай мәселеге тиісті назар аударуыңыз керек. Күмән болса, Комплаенс қызметіне кеңес алу үшін хабарласыңыз.

Этикалық және сәйкестік талаптарын ұстану және сақтау-бұл компанияда жұмыс істейтін немесе оның мүдделерін білдіретін әрбір адамның жауапкершілігі.

Компанияның қызметкерлері мен лауазымды адамдарының осы Кодексті бұзуы біздің компанияның беделі мен жұмысына зиян келтіреді және тәртіптік жазаға, оның ішінде еңбек шартын бұзуға әкелуі мүмкін. Осы Кодекстің белгілі бір бөлімдерін сақтамау Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын және ішкі комплаенс-саясатты бұзу болып табылатынын, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы

Қазақстан Республикасының заңнамасын және/немесе сыбайлас жемқорлықтың алдын алу саласындағы компанияның ішкі құжаттарын бұзуға әкеп соқтыратынын және Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген дербес жауаптылыққа әкеп соқтыратынын атап өту маңызды. Осыған байланысты, компанияның әрбір қызметкері мен лауазымды адамы осы Кодекстің ережелерімен танысуға, оның негізгі ережелерін білуге және сақтауға міндетті. Компания қызметкерлерінің жекелеген санаттары/қызметкерлері үшін жыл сайын кодекстің негізгі ережелерін білу, түсіну және бекіту тұрғысынан тестілеу жүргізіледі. Компания қызметкерлерінің тестілеуге жататын санаттарын Комплаенс-қызмет осы Кодекстің ережелерін сақтамауға байланысты компаниядағы әлеуетті және/немесе іске асырылған тәуекелдерді негізге ала отырып айқындайды.

Комплаенс-қызмет осы кодексті іске асыруда көшбасшылықты өзіне алады.

Комплаенс-қызмет «ҚТЖ» ҰК» АҚ Директорлар кеңесіне өз қызметі туралы мерзімді есепті дайындау шеңберінде осы Кодексті сақтау практикасы туралы ақпаратты, сондай-ақ оның талаптарын бұзудың тенденциялары мен түпкі себептерін талдауды қамтиды.

Егер сізге осы Кодекстің ережелеріне қатысты ұсынымдар немесе кеңестер қажет болса, өзінің тікелей басшысына немесе Комплаенс-қызметіне жүгінуіңізді сұраймыз.

Егер сізге осы Кодекстің немесе басқа да комплаенс-рәсімдердің, ішкі бақылаулардың ережелерінің бұзылуы туралы белгілі болса, олар туралы www.railways.kz корпоративтік веб-сайтта орналастырылған құпия ақпарат саясатында көзделген құпия ақпарат арналары арқылы

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» қосымша бетінде дереу хабарлауыңыз қажет.

Жедел желі байланыстары www.railways.kz корпоративтік веб-сайтта көрсетілген.